

Ñiic 40

1. Kä meë ci Thœœl luth Kuœth bèn bäl, æ ña mi dœñ mi ci Kuoth æ bèn mÿk mi bi la kuäär Gan lth-rÿl in diit?
-Æ De-bid.
2. Tè Thœœl kænæ De-bid kæ dääk idi?
-/Kèn Thœœl æ ñäth i ca jæ dap ræi dui rä mi ci jæ dàak kæ Kuoth, kä ñäc De-bidæ.
-/Kèn Thœœl æ ñäth i Kuoth duääcæ duèèr kæ lià, kä ñäc De-bidæ.
-/Kèn Thœœl æ ñäth i Kuoth kärœa æ jæn dè jæ kænœ, kä ñäc De-bidæ.
-/Kèn Thœœl lär Kuœth ñäth i bæ Kään jæk, kä ñäc De-bidæ.
3. Kæ kœr kä meë ci De-bid cieendæ täth, æ ñu mi cæ gòr i bæ làt?
-Ci De-bid æ gòr i bæ luak täth kæ kui Kuœth.
4. Kä æ ña mi bi luak täth kæ kui Kuœth œ?
-Æ gat De-bid, ni Thœ-lœ-mœn.
5. Æ lälär mi diit indiæn mi ci Kuoth æ làr De-bid œ?
-Ci Kuoth æ lar i bæ Kään jæk kæ kuay De-bid.
6. Æn luak ëë ci Thœ-lœ-mœn æ tàth Kuoth pääræ kæ kæ-mæ ëë ci Gaat lth-rÿl æ tàth Kuoth dädœaar idi?
-Kæn dàñræw æn Kæ-mæ Kuœth kænæ luak tèkæ kæ duel in nhiam mi cœali Duel in Šæl rœ.
-Kæn dàñræw æn Kæ-mæ Kuœth kænæ luak tèkæ kæ duel in ræwdæ mi cœali Duel in Šæl rœ æ lõñ.
-Kæn dàñræw æn Kæ-mæ Kuœth kænæ luak tèkæ kæ geel mi dääk duèl dàñræw.
7. Kä kæ šoo Kuoth Šælæ rœ kä nyìræ duèèr diaal, æ ñu mi la làt kæ æ kuäär palä min diit ræi Duèèl in Šæl rœ Æ lõñ œ?
-La kithæ wic thandukä gukä ñuœtni ikä kæ riæm lèèni.
8. Æ ñu mi bi Kuoth æ làt mi cæ riæm lèèni næn ca kiÿth wii thandukä gukä ñuœtni æ kuäär palä min diit?

-Ci Kuoth æ lar i bæ duèèr nath pälikä kæ ruœn mi døñ æ mäni ci luèèl mi ròñ kæ kui duèèri bèn.

9. Kä æ ñu riæm lèèni /thilæ luàñ kæ cut duèèri nath œ?

-Kæ šoo cut duiä ròñ æ kæ lià raam min ci duèr làt.

10. Kæ koer lieth kuàr in diit ni Thœ-lœ-mœn, æ ñu mi ci tuœœk kä Gaat lth-rÿl?

-/Kèn Gaat lth-rÿl mat kä šoo æ ña mi bi guààth kuàr in diit káp. Kæ noe, ci thuuk duèli Gan lth-rÿl dàñ wäl ræw ro dààk kærææw.

11. Thuuk duèli dàñ wäl tin cieñ caam šœa cœal kæ kæ idi?

-lth-rÿl.

12. Kä thuuk duèli dàñ ræw tin cieñ cueec šœa cœal kæ kæ idi?

-Juuda.

-Kä æ ñu ruac Kuoth ni ciañ kæ naath œ?

-Kæ šoo døñ bi kæ kään.

-Ci Kuoth wuni cœl ti bi wä ruac kæ naath, kæ døœœ dè kàn jièk.

-Ci Kuoth nopdæ thop Noeah, kä cu Noeah ruac kæ naath, kæ døœœ dè kæ kään.

-Ci Kuoth nopdæ thop Mu-thæth, kä cu Mu-thæth ruac kæ Pÿ-ru kænæ Ji Yi-jip, kæ døœœ dè kæ kään.

-Ci Kuoth nopdæ thop Jœ-cuœ, kä cu Jœ-cuœ ruac kæ Gaat lth-rÿl, kæ døœœ dè kæ kään.

-Cäñ kæl, cu Kuoth raan lth-rÿl mi cœali Jœ-na cœl.

-Cu Kuoth Jœ-na jioek i bæ nopdæ noñ næi ti jiäk ti cieñ ræi rÿyk mi cœali Ni-na-ba.

-Kä næi tin cieñ ròl Ni-na-ba cœal kæ kæ i Ji Æ-thir-ya.

Kuænæ Jœ-na 1:1-3a

1-Kä cu ruac KUÀR bèn kä Jœ-na gat Æmi-tay:

2-“Wer ræi rÿyk in diit kä Ni-na-ba kä lukæ kæ ruac Kuœth, kæ šoo ci duèerkiæn cöp ni kä šä.”

3-Kä cu Jœ-na rœ bar kæ KUÄÄR kä cuæ rœ luœñ Tær-cic.

-Kä æ ñu gòr Kuoth Jœ-na i dèræ wä rææk Ni-na-ba œ?

-Kæ šoo Kuoth nhœk ji Ni-an-ba.

-Kæ šoo gòr Kuoth kàn ji Ni-na-ba kä buœm duirä, kæ lià, kænæ Ciæ-tan.

-Kä æ ñu ci Jœ-na rœ bar œ?

-Ci Jœ-na rœ bar kæ šoo /cæ jæ gòr i bæ wä kä ji Ni-na-ba.

-Kä æ ñu /ci Jœ-na jæ gòr i bæ wä kä Ni-na-ba mœ?

-Kæ šoo ji Ni-na-ba kæ næi ti jÿäk æ lõñ.

-Kæ šoo ji Ni-na-ba kæ ji tÿr Gan lth-rÿl.

-Kä kæ šoo Jœ-na /cæ jæ gòr i bi Kuoth ji Ni-na-ba kæn.

-Æn Jœ-na luãñ æ rœ kæ bàr nhiam Kuœth?

-Šèth.

Kuænæ Jœ-na 1:3-10

3-Kä cu Jœ-na wä piny kä Jœ-pa, guäth ëë cuæ rœ jÿèk rïey mi jÿæy. Kæ kœr thopni yiouni riaay, cuæ wä nyuur ræidæ kä cuœ rïey gÿr Tær-cic kæ šoo bæ rœ bar kæ KUÄÄR.

4-Kä cu KUÄÄR thul jœam mi diit jakä put ræi yiëer, kä cu muañ rïey dè jakä mi tõlæ.

5-Kä cu geer riaay diaal dual æ cu ramœ cœl ni Kuthkæ tin ñäcæ. Kä Jœ-na cæ rœ tœw ni piny riaay, guäth mi cæ wä tœœy thin kä cuæ jæ wä kuer nien mi diit.

6-Kä cu kuäär riaay wä kä jæ kä jÿokæ jæ, “Æ ñu mi nini mœ? Jiæc rœ kä cœl kuthku! Kæ dœœ bæ kœn car, kæ šoo /canæ

bilæ riaw.”

7-Kä cu geer riaay ruac kamnikiaen, “Bia yuœrnæ märmär piny kæ šoo banæ jæ ñàc i riæk æmæ bæ kæ ña.” Cu kæ märmär lät kä cu märmär pæn kä Joe-na.

8-Cu kæn æ thiec, “Läri jæ kœ, æ ñu mi nõñ kœn riæk æ diitæ? Æñu mi läti? Bii nikä? Wiecdu æni? Kä æ jin raan door indiaen?”

9-Kä cu Joe-na kæ löc, “Æ šän raan Ši-bæ-ru kä palä ni KUÄÄR, min mœ Kuoth nhial, mää ci yièr cak kænæ koot.”

10-Cu mæmæ kæ jakä dual æ lõñ kä cu kæ thiec, “Kä æ ñu mi ci lät?” (Kä cu kæn æ ñàc i baræ ni rœ kæ KUÄÄR, kæ šoo cæ jæ ku thuñ làr kæ.)

-Æn Joe-na cæ rœ luäñ kæ bar kæ rœ kä Kuoth?

-Šèth.

-Æn Joe-na luäñ æ rœ kæ tœaw kä Kuoth?

-Šèth.

-Æn Joe-na luäñ æ Kuoth kæ rièc?

-Šèth.

-/Thilæ rami dè rœ luäñ kæ ricni kæ Kuoth.

-Æ mäni Ciæ-tan kænæ dayiæmnikæ /ca ro dè luäk kæ ricni kæ Kuoth.

Kuænæ Joe-na 1:11-17

11-Cu muañ yiëer rœ rèp æ lõñ. Kä cu kæ Joe-na thiec, “Æñu mi bakœ lät kä ji kæ šoo bi yièr ñyëndæ luny piny kæ kuidan?”

12-“Kapæ šä kä yuœræ šä yièr” cu Joe-na jæ löc inœ, “kä bi ñyëndæ cu luny piny. Šän ñàcä jæ i æ riækdä ænæ tè kæ thul æ diitæ ci bèn kä yiaæ mæ.”

13-Kä cu wuni jæ šœn æ lõñ kæ šoo dè kæ riev gyèr kòötä. Kä /kènæ rœ luœtkæ, kæ šoo ci yièr ñyëndæ wè kæ mi rèèpæ ni rœ æ lõñ.

14-Kä cu kæ KUÄÄR cœl kæ jœw mi diit, “Lo KUÄÄR, /cu kœ jakä bakœ liu kæ näk raam kæl æmæ. /Cu kœ luk kæ kui nàk raami kuic næi duèræ, kä kæ kuidu, Lo KUÄÄR, lätikœ ni mi lòt rœ kæ ji.”

15-Cu kæ Jœ-na yuœr yièr, kä cu ñyÿny yiëer cu bèn piny.

16-Kä kæ kui æ mœ cu wuni KUÄÄR luœth æ lòñ, kä cu kæn muc luuthä thop KUÄÄR kä cu kæn ro yac kæ jæ.

17-Kä cu KUÄÄR rœc rialikä mi cu Jœ-na bèn rœc, kä cu Jœ-na cu tè ræi rœc kæ cãñ dääri dioek kænæ wääri dioek.

-Æ ñu mi ci Kuoth æ lát mœë ci Jœ-na luth Kuœth bäl kæ lòkdæ kæ wä kä Ni-na-ba?

-Cu Kuoth rœc mi diit jæk mi cu Jœ-na rœc.

-Kä cu Jœ-na tè jìy rœc kæ guààth mi nin di?

-Cuæ tè kæ cãñ dääri dioek kænæ wääri dioek.

-Æn Jœ-na luãñ æ rœ kæ kàn jìy rœc?

-Šèth.

-Kä æ ña kärœa mi dè Jœ-na luãñ kæ kàn jìy rœc œ?

-Æ Kuoth.

-Kä næi diaal cèt kæ kæ Jœ-na idi?

-Cèt kæ min /kèn Jœ-na jæ luãñ i dèræ rœ kàn jìy rœc.

-Næi diaal /ca ro luãñ kæ kàn kä buœm duirä, kæ lià, kænæ Ciæ-tan.

-Cèt kæ min tè Kuoth kärœa kæ luãñ kæ kàn Jœ-na, kä æ jæn Kuoth kärœa tè kæ luãñ kæ kàn nææni diaal œ.

-Kä æ ñu mi ci Jœ-na jæ lát jìy rœc?

Kuænæ Jœ-na 2:1

1-Ræi jȳc rēc cu Jœ-na KUÄÄR ni Kuoth pal.

- Ci Jœ-na jæ lår Kuoth i cæ luth Kuœth bäl.
- Ci Jœ-na jæ lår Kuoth i cæ Kuoth duèr duèr.
- Ci Jœ-na Kuoth cœl kæ šoo bæ jæ kæn.

-Ci Kuoth Jœ-na bèn kæn?

Kuænæ Jœ-na 2:10

10-Kä cu KUÄÄR rēc jĳok, kä cuæ Jœ-na wä ñœak kòotä.

-Æ ñu mi ci Kuoth æ lät mēē ci Jœ-na jæ lar i cæ luth bäl kæ šoo cæ Kuoth duèr duèr?

-Ci Kuoth rēc in diit jakä mi bæ Jœ-na ñœak raar kòotä.

-Kä æ ñu cu Kuoth Jœ-na kæn œ?

-Kæ šoo ci Jœ-na jæ lar i cæ luth Kuœth bäl.

-Kæ šoo ci Jœ-na jæ lar i cæ Kuoth duèr duèr.

-Kæ kœr kä mēē ci Kuoth Jœ-na kæn, ci Kuoth Jœ-na bèn jĳok i ku rœ lœñ kæ wä kä Ni-na-ba?

-Šèth.

Kuænæ Jœ-na 3:1-2

1-Kä cu ruac Kuœth rœ nyœk kæ bèn kä Jœ-na:

2-“Wèr rææk Ni-na-ba min diit kä nyuthnikæ min cä lår ji.”

-Kuoth /cæ rœ wany.

-/Kèn Kuoth røe mèt wany.

-Kuoth ñötæ kæ mi gòdræ jæ i bi Jøe-na nopdæ noñ ji Ni-na-ba.

-Kuoth ñötæ kæ mi gòdræ kàn ji Ni-na-ba.

-Æn wancø, cu Jøe-na Kuoth bèn kàm luth kæ wädæ kä Ni-na-ba?

Kuænæ Jøe-na 3:3-5 kænæ 10

3-Cu Jøe-na ruac KUÀR luøeth kä cuæ wä kä Ni-na-ba. Tämæ Ni-na-ba æ wíec mi gøea æ lòñ-kæ šoo bi cöp thin nañæ nin diøk.

4-Kæ cãñ in nhiam, cu Jøe-na jàl ræi rææk. Kä cuæ wèè: “Kæ kør nini ti jæn ñuaan ba Ni-an-ba däk.”

5-Kä ji Ni-na-ba ñäth kæn Kuoth. Æ cu kæn thek miithni làth piny, kä næi diaal, ni kä rami diit cuæ mäni rami toet, kä cuø ro möc kæ bieeyni koli.

10-Kä mää ci Kuoth mää ci kæn æ làt næn kä ci kæn ro rit duèèrikiaen, Cuæ tè kæ jiath læaac mi diit kæ kuidiaen kä /kènæ riæk èè cæ lat læ nooñ dhøeøer.

-Æn wancø, cu Jøe-na Kuoth kàm luth kæ cuæ wä kä Ni-na-ba.

-Æn wancø, cu Jøe-na nop Kuøeth nañ rææk kä Ni-na-ba.

-Ci Jøe-na ji Ni-na-ba jìok i bikæ poor jìäkni dhil päl, kä bi kæ guøeøer ni poor Kuøeth.

-Ci ji Ni-na-ba nop Kuøeth èè ca làr kæ æ Jøe-na bèn liñ?

-Juä.

-Kä Kuoth gòdræ ji kæ šoo bi cèt kæ ji Ni-na-ba.

-Kuoth gòdræ ji kæ šoo bi nopdæ liñ cèt kæ ji Ni-na-ba.

-Kuoth gòdræ ji kæ šoo bi nopdæ ñäth cèt kæ ji Ni-na-ba.

-Kuoth gòdræ ji kæ šoo bi poor duèèri bàny piny, kä bi guøeøer ni poor Kuøeth.

-Ci Kuoth næi kœkiæn ti ñuan mÿk kœ ŝoo bikæ la jàækæ bä, kœ ŝoo ba naath lâr nopdæ.

-Æn næi tin ci Kuoth kœ mÿk kœ ŝoo ba noopkæ nañ raar kä ba næi kœkiæn ñièc œ, cœal kœ kœ idi?
-Gòòk.

-Ci Kuoth thàañ gòòkni jækä thuukni duèli Gan lth-rÿl dàñ wäl.
-Kä ci Kuoth thàañ gòòkni jækä thuukni duèli ji Juuda dàñ ræw.

-Æ ñu mi ci gòòk æ lâr naath?
-Bikæ poor duèeri bàny piny, kä bikæ dhil guœœer ni poor Kuœth.

-Ci gòòk æ lâr naath bä i ci Kuoth æ lar i tiathæ Kuth guääyeni jœœer.

-Ram kæl kä gòòk Kuœth cœal kœ jæ i Ai-dha-yæ.
-Ci gòk Kuœth ni Ai-dha-yæ wä thuukni duèli Gan lth-rÿl dàñ wäl.

-Mæmæ æ min ci Kuoth æ lâr thuukni duèli Gan lth-rÿl dàñ wäl kœ duœœep gòkä ni Ai-dha-yæ:

Kuænæ Ai-dha-yæ 10:6

6-Kä cu KUÄÄR wèè, “Bä A-thir-ya jakä wä kä dør mi kui ñœak ni lth-rÿl bækæ jakä ciañkæ næi tin ca ŝä jakä ñÿÿny, kœ ŝoo bakæ pÿc kä mac kœ kuakiæn, kä bakæ døeny kä piny cèt kœ tuäk.”

-Æ ñu mi dè tuœœek kä thuuk duèli Gan lth-rÿl dàñ wäl mi ci kæn æ lòk i /ci kæn poor duèerikiæn bi päl, kœ guur pòri Kuœth œ?

-Bi Kuoth ji A-thir-ya jæk kœ ŝoo bikæ thuuk duèli Gan lth-rÿl dàñ wäl bèn tiam, kä bakæ bèn jakä kuaanykiæn.

-Tæ kœ gòk Kuœth kæl mi døñ mi cœali Jær-mi-yæ.
-Cu gòk ni Jær-mi-yæ wä thuukni duèli Juuda dàñ ræw.

-Mæmæ æ min ci Kuoth æ lår thuuk duèli Juuda dàñ ræw kæ duœœp Jær-mi-yæ:

Kuænæ Jær-mi-yæ 20:5

5-Kä cu KUÄÄR wèè, “Šän bä ji tÿr Juuda kàm kuak wiec æ mæ diaal–mithkæ diaal, nyinkiaen diaal tin goew kænæ kuak kuàri ji Juuda diaal. Bakæ nañ æ la pÿyc kä bikæ wä kä Bæb-lœn.”

-Æ ñu mi dè tuœœk kä thuuk duèli Juuda dàñ ræw mi /kèn kæn poor duèèrikiæn päl, kæ guur pòri Kuœth œ?

-Bi Kuoth ji Bæb-lœn jæk kæ šoo bikæ thuuk duèli Juuda dàñ ræw bèn pÿc, kæ šoo ba kæ wä jakä kuaanykiæn.

-/Kèn Kuoth rœ wany.

-Kuoth ñötæ mi gòræ naath i bikæ poor duèèrikiæn bàny piny, kä dè kæn guœœer ni poor Kuœth kärœa.

-Bi Kuoth næi tin guœœer kæ ni poor duèèri duäc kæ lià mi dòraar, kæ šoo lòk kæn guur duœp Kuœth.